

(א) [שבת 33: וט"ז], (ב) [לעיל לג. ק"ו.], (ג) ימות עה: מכות פה. ב"ב ק"ז: ע"ש קנ"ג. [עירובין כה:]. (ד) [לעיל סו. וט"ז], (ה) [לעיל קד.]. (ו) ב"ב כ"א: (ז) ובערו פירש ממונלי ע"ש מקום ואימי רח"ה מבדלש"י רבה פ"טו ע"ש, (ח) ונאשי אמר הכי לבי"ג, (ט) [לעיל א. פי' רש"י] אומנא מקח דס. רש"י (י) [ד"ה כמותין שיך לע"ב].

לעזי רש"י

קורמירי עין הנחור.

מוסף רש"י

תרגומא אביי אליבא דרבא. במקומו וכשפילו שמה מתיירמגט ל"ש. דבזי (טובה י"ט. ע"ש). אפקעתא דמלכא. מלת התך (רע"ב). דאיתיה ממולאי. ממשפחה אומנלה מינת עלי. דאמרינן ב"ר ד"ה (י"ט) אביי רבנא מדביע עלי קתו (ריבות ע"ו). א"ו: מקוטעין. פניית עלי. דלמי אבה דרב צינ מינת עלי אמא (שורבין כה) בית עלי שכן כרמי ימינא. ולי נראה ממולאי גבנוניס. בעלי מומין שאינן חייבין שאלר בני אדם, לכן (ב"ב ד"ג). שקל מולאי ושא גבנא (כתובות פ"ח). א"ו: על ע"ש מקומן נקראו בני עלי ממולאי. דלמחר צ"ב"ר בעתהילת פרשה נט ואבדיה זקן. עטרת תפלתא טיבה וגו'. ר"מ אול למנאל רחא אורס שחורי רש"י. אמר להס שמא ממשפתת עלי אדס כדביי דהי וכל מינתית ביתן יתונו אנשים. אמרו רבי התפלל עלינו. אמר להס לכו ותיפלו לנדקא ואחס ויזיס חוקקא כי, ור"י אמר רב"ה (י"ח). אס ימכר עון בני עלי בזנח ומנחה, בזנח ומנחה הוא דתור ומכבד אכל מתמכר בזנח ובמגילות חסדים (רשב"ם ב"ב ק"ז). ובעי"ז ע"ש קנ"ג. מילי מרלייתא. קטועות ללא רגלים (שורבין כה) א"ו: דכריס כרומיס שאין בהס ממש, לכן (לרוב י"ח) ימל קצרו (רשב"ם ב"ב פ"ח). אסמכתא. הנשמת גומא שאלס מנטיח את חבירו לקמון עליו שאס לא יקיס מנאו ימן כך וכן (לעיל פ"ח) היינו דבר דלמי וטול לו מדעתו, אלא קומן על דבר שאיני, דסבור שהא יכול לנח ופעמיס שמנחין אותו (שורבין כ"ב) הנשמת לחבירו דבר על מנת שיטעה דבר לעתיד וסומך עליו בשעת התנאי שיוכל לקיים הדבר שביצע וכן וכשיגיע הזמן יאס ולא יוכל לקיים (רשב"ם ב"ב פ"ח). לא קניא. ואינו נתפס במנאו ולא יפסד כך (ש"ס). אם אובד. אטעשה בורה. ולא אעביד. ולא אטעשה בה פעולה רחוקה. לה (לעיל ק"ד). שתלא. נטע כרמיס למחלה (ב"ב כ"א). ואומנא. מקח דס (ש"ס).

המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא קמ"א.

עין משפט
נר מצוה

פ"ב א ב מ"י פ"ח מהלכות שכירות הלכה ג יוד טו"ע ח"מ ק"י שכה: פ"ג א ב מ"י ע"ש טור ח"מ ע"ש: פ"ד ד ה ו מ"י ע"ש ט"ז ע"ש טו"ע ח"מ ס"י ע"ש ספי"א: פ"ה ז ח ט מ"י פ"ח מהלכות שמיטה הלכה ח סמג לאון פ"ה: פ"ו י כ מ"י פ"ח מהל' שכירות הלכה י סמג ע"ש פ"ט טו"ע ח"מ ס"י ע"ש: פ"ז ל טו"ע ח"מ ס"י ע"ש: פ"ח מ נ מ"י פ"י מהל' שכירות הלכה ו סמג ע"ש טו"ע ח"מ ס"י ע"ש ספי"ב: פ"ט ס מ"י פ"י מהלכות שכירות הלכה ז וע"ש בהשמות ובמגיד משה סמג ע"ש פ"ט טו"ע ח"מ ע"ש ספי"ג ח:

א"לא מעתה דיקלא וא"ים ה"נ. דבעי מר שצחא בצלימות הדקל הא דלאי אפילו לאביי לית ליה דדוקא שצחא שקמה דליכא פרי אלא שצח דגידול ענפיים קאמר אביי דיס לו דלדעתייהו נחת אצל אדעתא דללימות הדקל לא נחת ה"נ מר לא נחת אדעתא דתאלי אלא אדעתא דאספסתא ח"ל

התם ודאי לאו אדעתא דהכי נחת כדקאמרת אצל אנה (א) נחתיהא למה שימתיא הקרקע דהיינו אספסתא ואלו נמנו במקומה: **בבאין** כאביי. דלילו לרנא דלמנר שצחא שקמה אין לו אע"ג דליכא למימר דלדעתא דהכי נחית ומשני דלפילו תימא כרנא דהתם כו': **אין** דך אלא דמי עציים בלבר. [א] ואע"ג דצקוף פרק השואל (לעיל דף ק"א. וס"א) אמר דמלי למימר זיתי אני נוטל אי לאו משום ישנא א"י הכא לא מלי אמר ליה [ב] דמיירי דהני תאלי לא היו רחיים לנוטעס במקום אחר ואס היה נוטלס היו ממיס ולא היו שויס אלא לעצמס א"י מלדא ח"ל תאלי הוה נטענא אלא כורכמא דרישקא שמשקרין אותן אין נוטעין אותן במקום אחר גלית אדעתין שלא היית חושש בצנר שראוי לנוטעין ולכן אין לך אלא דמי עצים [ג] וכגון שהתאלי לא היו מכמישין אותו יותר מאספסתא וכורכמא דרישקא שאס לא כן לא יכול לומר תאלי הוה נטענא שהרי לאספסתא קבלה: וספר

קדחו בה תאלי כי קא מסתלק אמר להו ה"נ רב שישא בריה דרב אידי לרב פפא אלא מעתה דיקלא וא"ים ה"נ דבעי מר שבחיה א"ל התם לאו אדעתא דהכי נחית אנה הכא אדעתא דהכי נחיתא כמאן כאביי דאמר בשבחה שקמה יש לו אפילו תימא כרנא התם לית ליה פסידא הכא איכא פסידא א"ל מאי פסדתין ידא דאספסתא ישקול ידא דאספסתא וייל אמר ליה אנה כורכמא רישקא רבאי א"ל גלית אדעתך דלמשקל ואסתולקי עבדת (א) שקל כורכמא רישקא וייל אין לך אלא דמי עצים בלבד רב ביבי בר אביי קביל ארעא ואהדר ליה משוניתא קדחו ביה זרדתא כי קא מיסתלק אמר להו ה"נ רב שישא (א) אמר רב פפי משום דאתיתו ממולאי אמריתו מילי מוליתא אפילו רב פפא לא אמר אלא דאית ליה פסידא יכא מאי פסידא אית לך: רב יוסף הוה ליה ההוא שתלא שכיב ושבק חמשה חתנוותא אמר עד האידינא חד השתא חמשה עד האידינא לא הוו סמכו אהרדי ולא מפסדו לי השתא חמשה סמכו אהרדי ומפסדו לי אמר להו אי שקליתו שבחייכו ומסתלקיתו מוטב ואי לא מסליקנא לכו בלא שבחא דאמר רב יהודה ואיתימא רב הונא ואיתימא ר"נ האי שתלא דשכיב יורשים דיליה מסתלקין להו בלא שבחא לולאו מילתא היא ההוא שתלא דאמר להו אי מפסדינא (א) מסלקנא אפסיד אמר רב יהודה מסתלק בלא שבחא רב כהנא אמר מסתלק ושקיל שבחא ומודה רב כהנא דאי אמר אי פסידנא מסתלקנא בלא שבחא מסתלק בלא שבחא רבא אמר (א) ואסמכתא היא (א) ואסמכתא לא קניא ולרבא מאי שנא מהא (א) דתנן אם אוביד ולא אעביד אשלם במיטבא התם מאי דאפסיד משלם הכא אפסיד מוכינין ליה ואידך יהבינן ליה רוניא שתלא דרבינא הוה אפסיד סלקיה אתא לקמיה דרבא א"ל חזי מר מאי קא עביד לי א"ל שפיר עביד א"ל הא לא התרה בי א"ל לא צריכא להתרות רבא למעמיה (א) דאמר רבא (א) מקרי דרדקי שתלא טבחא ואומנא וספר

בעל הבית ועליו להיות אריס כל הימים ונטול מחנה צפירות: אפסיד. מאי דאשכח כבר מיהו אכתי הוה שצחא ומיסתלקנא דקאמר בלא שצחא קאמר: רב כהנא אמר וכו'. דה"ק אי מפסדינא מסתלקנא על כרחי ושקילנא מאי דאשכחי: לא קניא. ואפילו (א) אמרת הכי לא מסלקינן ליה בלא שצחא: מאי דאפסיד מוכינין ליה. שיימינן מאי דמטי לבעל הבית בהפסד ומנכינין ליה מחלקו דשתלא שצחא: שצחא. (א) מוהל תינוקות: (א) מוסרין ועומדין דמי. לסלקיהו: מקרי דרדקי. פסידא דלא הדך הוה לשצחא כיון דעל על: ח"ל

תורה אור השלם
1 ואשר יגאל מן הלויים ויקרא ממכר בית ועיר אצותו ביבול כי בתי עיר הלויים הוא אצותם בתוך בני ישראל: ויקרא לה כה

הגהות הב"ח

(א) גבי שקול כורכמא: (ב) שם ומפסדנא מסתלקנא אפסיד: (ג) רש"י ד"ה ואין לו וכו' ובפחות מו' עשים: (ד) ד"ה ונגמר מינה למקביל: (ה) רוב' ד"ה אלא וכו' אלא אנה הכא תמתיא:

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה אין לך ואע"ג וכו'. ג"כ דאף דלמנר ע"ש בהיודר לשדה כי' לחד לישנא משום חמשה דלירעא וק"ל כהאי לישנא. מוס' אולי לשימטיהו שכתבו למטה וכגון שהתאלי כי' אכל הטור ס"ל דכאמתי שמחשיקין מ"ס לנטע לכן כתב שנטול דמי נטיעות העומדין ליטע וכמ"ס מוס' ע"ש ד"ה ואס אמר כי' [ב] שם דמייירי כי' ג"כ ור"פ הטור וכו' אכל הרמב"ם ע"ש השמיטו ובמירון השני של מוס': [ג] שם וכגון כי' ג"כ דעובדא דכאן הוה מתקבל ועי' רש"י ק"ו ע"ב נמתי' ד"ה לא חרענה כי' ולהרמב"ן ע"ש דלדוקר בכל ענין במתקבל א"י לגיטו דעמו דלמשקל ואסתולקי כי' ולכן השמיט הרמב"ם לפי שכתב הדין אלא מתקבל על המתמי' דכאן דלא כדעת רש"י דמתי' כאן ד"ה לא חרענה פשתן כי' ורש"י אולי לשיטתו כ"ל (ועי"ש רבינו בחיי ס"י ע"ש ס"ק ד:)

קט: המקבל שדה מחבירו פרק תשיעי בבא מציעא

ו' וספר מתא כמותרין ועומדין. פ"י בקונטרס משום דשצטתא כיון דעל על לכך חשיב פסידא דלא הדך וליתא דרצא גופיה אית ליה צפ"י לא יחפור (ב"ב דף ק"א. וס) דשצטתא ממילא נפקא אלא להכי קרי ליה הכא פסידא דלא הדך לפי שצאזתא שעה שלימדו שיצושים נחבטל לו לימוד של אמת: (לעיל) **ב' מוסל קינין** אהו ברא שבחא ולאו מיראתא

היא. פ"י ריב"ן של אמר דבר זה מעולם אלא להפחידו אמר כן ומימיה דאם לא אמר מעולם למה הזכיר כל כך אמוראים רב הונא ואימינא רב יהודה ואימינא כו' ו"ל דרב יוסף לא הזכיר אלא אחד מהם וזני בית המדרש נסתפקו צין אלו איזה מהן הזכיר: **ר"בא** אמר קרנא הוי. וא"ת והא קופא סבא פלגא דזומק לומר דפליג רבא אדרב מנימוי ו"ל דקופא סבא פלגא משום דשתלא שקיל אפילו בגוף הקרקע פלגא וכי מסתלק בלא זמניה הוא דשקיל ריבעא משום דעילו לשלם אפילו מה שהבטל יטטרך ליתן לאריס שיממור חלקו שהיה מוטל על השתלא לשמור וכן שטפה נהרא ריבעא דלדעתא דהכי נחית שאם יסתלק בלא זמניה נחיה ענין שיסתלק שלא יקח אלא ריבעא וקופא סבא שאין עוד מה לשמור שקיל פלגא אצל הכא המלוה אין לו בגוף כלום אלא צפירות:

מ' נקצין בומנו. דאין דרך לקצין שלא צומנו ולהפסיד פירות ועוד דלמרינן צפירק לא יחפור (ב"ב דף ק"א.) האי דיקלא דטעון קבא אסור למיקניה ואית דגרסי איפכא יבש צומנו ואין נראה לר"י: **נ"א** מה יבש שרא בומנו. יבש משמע שלא צומנו מדלא קתי הוקין וא"ע דהוקין נמי משמע שלא צומנו כדלמרינן צפמון אימא והוקינו הוקינו משמע צין צומנו צין שלא צומנו אצל יבש לא משמע אלא שלא צומנו: **א"ף** נקצין שרא בומנו. וא"ת ואמאי אינטריך למימר אף נקצן שלא צומנו והא מעיקרא לא פריך אלא מיבש דהוה דומיא דנקצן אצל מנקצן צומנו לא פריך משום דאיכא למימר דנקצן צומנו היינו לאחר שיבש שלא צומנו והשתא דשני ליה מיבש תו לא קשיא ליה לאבזי ו"ל דמעיקרא נמי קשיא ליה מנקצן דנקצן משמע סתמא אחר שיבש צומנו כמו שדרכו

והא דקאמר מה נקצן צומנו אף יבש צומנו משום שרואה להקשות משניהם אי נמי לא אינטריך אלא לאפוקי דלא נידוק איפכא נקצן דומיא דיבש כדמשני בטר הכי:

נפ"ר אה ויתים וקנים ימכרו וילקח בהן קרקע ובע"א אוב"ב פירות. אצל לא קצון ע"מ אלמא קרנא הוי וקשה לאבזי דאמר ע"מ פרי הוי במקום שאין פרי אחר ומימיה דמאי פריך דהתם ע"כ מיירי שעושין קלת פירות מדפליג התם רבי יהודה ואמר לא תמכור מפני שצח צית אציה ומוקי ליה התם צשדה שאינה שלה ואי ליכא פירות כלל מה שצח צית אציה יש הלא צעל השדה לא יניחם לעמוד שם יותר אחר שנתיבשו והצעל יקון אותם לע"מ וכן משמע נמי מעיקרא דצעי לאוקמי פלוגתייהו צנפלו לה ויתים צשדה שלה ופליגי אצל צשדה שאינה שלה דברי הכל ימכרם ופריך וצדדים ושפחות וקנים דהוי כנפלו צשדה שאינה שלה ופליגי והנהו עבדים ושפחות ע"כ כשעושין

משכן לו כרס צמשכנתא דקורא א"י צנכיתא: וק"ש. הוקין וצומנו צמשכנתא קאי: מה נקצין בומנו. שאין אדם קוצץ אילן שעושה פירות אלא צומנו שחולק לו מעשות פרי: בלא זמנו. ומודה אבזי בלא זמנו שחולק לעשות פרי דכיון דלאו אורחיה לאו פירא הוא ולאו אדעתא דהכי נחת: נפלו לה. לאשה. משניסת מת אציה ונפלו לה צירושה: ימכרו

א"ל אנה פלגא צשצחא קאמינא. כדרך שאר שחלים שאינן מסתלקין: השתא קצעי למיבז מנתא לאריסא. כלומר כיון דמיסתלק לו בלא זמנו אמאי שקיל פלגא צשצחא עד האידנא הוה שקיל צעל הצית פלגא צפירות וזה היה עושה צה כל עבודתו כמשפט אריסין השתא קצעי למיבז מנתא לאריסא

עכשיו זה יכול כל המגיע לו וילך ועל צעל הצית לטוול עבודת הכרס ויטטרך לתתה לאריסא ודרך אריס שיווד לכרס נטוע לטוול שליט צפירות נמנא צעל הצית מפסיד שליט ממתנייתו ככל שנה: **ריבעא** דשצחא. לקמן מפרש ואזיל: **פ"ב** רב אשי למימר ריבעא. דמרי תילמי המגיעין לצעל הצית משחתיא השליט שיטטרך ליתן לאריס שיווד לה דהוא דנקא צכל שצח הכרס כגון אס השצח ששה דינריס יוליא מנן שליט שעמיד ליתן לאריס נותרו ד' דינרין מהן יטוול השתל דינר והיינו ריבעא צמאי דמטא לצעל הצית דהוא דנקא דשצחא כוליה: **דנקא** שמת: דאמר רב מנימוי צאצרא שקיל שחלא פלגא. צפירות ועושה עבודה לעולם: ואריסא טילמא. אריס היורד לתוך הכרס גמורה ועובדה נוטל שליט צפירות: האי שחלא דצעי איסתלוקי. שיימין ליה כי היכי דלא נפסיד צעל הצית כלומר מעיינין צמילתא למיבז ליה כי היכי דלא נמטייה פסידא לצעל הצית צסילוק של זה: אי אמרס צשחלא דנקא. שקיל שחלא שפיר דפי הדך שקיל אריסיה תילמא הרי ג' דינרין צין שניהן פש ליה פלגא דצעל הצית כדוהו שקל עד השתא: אלא אי אמרס ריבעא ממש. דינר וחצי והאריס יטוול שליט שחן צ' דינרין: **פסידא נצע"ב** חצי דינר ממתנייתו: ולימא ליה. שחלא אנת מנתא דידך הצ ליה לאריסא שיערס צו החצי שלך שהיה מוטל עלי לעשות ואמה אוכל פירות הצ ליה לאריסא ועלי נכות מחלקי כפי המגיע לו והיינו ריבעא ממש דינר וחצי כיצד טול אמה שלשה רצעי הכרס לחלק מהן תמן השליט לאריס נמנא אוכל כל השנה חצי פירות הכרס בלא יציאה מנתא דידי מאי דצעינא עבידנא ציה. חצי אמכור לאחריס הרביע המגיע לידי ולא שייך גבאי למיתן מנתא לאריסא דהא מוצנינא

ומסתלקנא הקונה ירד ויעשה ויאכל ואם צחא לקנותו הרי אין עלי לעשות כך ותאכל את פירותי צחנס אס תמנהו לאריס לישקול מיניה וציה שוה חצי דינר והדינר ישאר כך והיינו חרי תילמי שהרי עכשיו אמה קונה ממני. ולעולם ריבעא ממש קאמר רב פפא (א) ואין צעל הצית מפסיד כלום שעד עתה היה אוכל חצי הפירות ומעתה אוכל צ' שליטים דהיינו ד' דינריס): **כי מטית לשחיתא קדשים.** הכרמי צך שאתה מדוד ויועד להעמיק ולהקשות וכי מטית למסכת וצחים שהיא עמוקה תא אקשי לי ואתן לב לתרך לפי שאלתך. ויש אמורים דחויי מדחיה ולא היא דעל כרחיק קצולי קיצלה חדא דקושיא מעליא היא ועוד מדקאמר קסבר רב אשי למימר מכלל דמסקנא לאו הכי הוא: **קופא סבא פלגא.** גפן שהוקינה צכרס הרי הוא כשאר זמורות שחולקין צהם ונוטל צה שחלא פלגא כשאר פירות דכיון דלורתה צהכי אדעתא דהכי נחת: **שטפה נהר.** וצאו לחלק העצים הוה ליה כי שחלא דמיסתלק בלא זמניה ושקיל ריבעא. שטפה נהרא פעמים שעוקרין לגמרי ופעמים ששוטף את הקרקע ומכחישו ואין ראוי לצמוח צו כלום עד זמן מרובה: **הוא גברא דמשכין פרידסא לחצריה.** שהיה ראוי לכך: **פירא הוי.** עצים שצו ויטלו המלוה: **יבש האילן.** צמשכנתא קאי: מה נקצין בומנו. שאין אדם קוצץ אילן שעושה פירות אלא צומנו שחולק לו מעשות פרי: בלא זמנו. ומודה אבזי בלא זמנו שחולק לעשות פרי דכיון דלאו אורחיה לאו פירא הוא ולאו אדעתא דהכי נחת: נפלו לה. לאשה. משניסת מת אציה ונפלו לה צירושה: ימכרו

(א) [ש"י פרש"י ומוס' צ"ב כ"א:] (ב) [ש"י פרש"י ומוס' צ"ב א] לעיל ע"מ. (ד) כמותות ע"מ: (ה) ר"מ מ"ז וע"י רש"י ומוס' (ו) [מקרי דדקי כמותות ועומדין ככ"ל, (ז) [וע"פ מוס' צ"ב כ"א. ד"ה בספר מתא, (ח) ק"ל רש"י.]

הגהות הב"ח
(א) ג"פ שחלא דצעי לאיסתלוקא:

גליון הש"ס
ג"פ גופא א"ר מנימוי. צשטרה מקובצת כ' צשס הא"ש אע"פ שחא חודש צה דבר קאמר גופא (משום דצעי מימר) [מימר (משום דצעי מימר) צה אחריתי דרב מימנוין] צה וכה"ג איתא בהגול קמא דף ק"ע א:

ג"פ גופא א"ר מנימוי. צשטרה מקובצת כ' צשס הא"ש אע"פ שחא חודש צה דבר קאמר גופא (משום דצעי מימר) [מימר (משום דצעי מימר) צה אחריתי דרב מימנוין] צה וכה"ג איתא בהגול קמא דף ק"ע א:

ג"פ גופא א"ר מנימוי. צשטרה מקובצת כ' צשס הא"ש אע"פ שחא חודש צה דבר קאמר גופא (משום דצעי מימר) [מימר (משום דצעי מימר) צה אחריתי דרב מימנוין] צה וכה"ג איתא בהגול קמא דף ק"ע א:

ג"פ גופא א"ר מנימוי. צשטרה מקובצת כ' צשס הא"ש אע"פ שחא חודש צה דבר קאמר גופא (משום דצעי מימר) [מימר (משום דצעי מימר) צה אחריתי דרב מימנוין] צה וכה"ג איתא בהגול קמא דף ק"ע א:

ג"פ גופא א"ר מנימוי. צשטרה מקובצת כ' צשס הא"ש אע"פ שחא חודש צה דבר קאמר גופא (משום דצעי מימר) [מימר (משום דצעי מימר) צה אחריתי דרב מימנוין] צה וכה"ג איתא בהגול קמא דף ק"ע א:

ג"פ גופא א"ר מנימוי. צשטרה מקובצת כ' צשס הא"ש אע"פ שחא חודש צה דבר קאמר גופא (משום דצעי מימר) [מימר (משום דצעי מימר) צה אחריתי דרב מימנוין] צה וכה"ג איתא בהגול קמא דף ק"ע א:

ג"פ גופא א"ר מנימוי. צשטרה מקובצת כ' צשס הא"ש אע"פ שחא חודש צה דבר קאמר גופא (משום דצעי מימר) [מימר (משום דצעי מימר) צה אחריתי דרב מימנוין] צה וכה"ג איתא בהגול קמא דף ק"ע א: